

הערכת סיכון ענף הבנקאות- במבט גלובאלי "מעלות על הבוקר"- מפגש מספר 2

מיכל גור כגן
ראש תחום מוסדות פיננסיים
Michal_gur_kagan@standardandpoors.com

פברואר 2013

- כללי
- תהליך דירוג בנקים
- הערכת "סיכון התעשייה הבנקאית" במדינות שונות (BICRA)
- הבנקים המקומיים במפה הגלובאלית
- סיכום

- שיפור השוואתיות של דירוגי בנקים עם סקטורים אחרים

- הגדרת תהליך קביעת הדירוג העצמאי (SACP) והדירוג הכולל (ICR) תוך שקלול

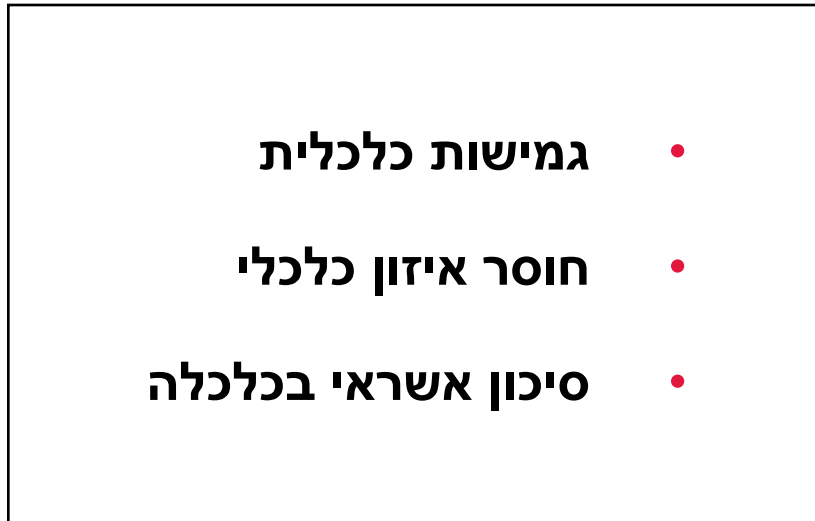
תמיכת מדינה/קבוצה

- הדירוג העצמאי לבנק ממוצע במדינות המפותחות הנו בקבוצת ה- 'bbb' או 'a'

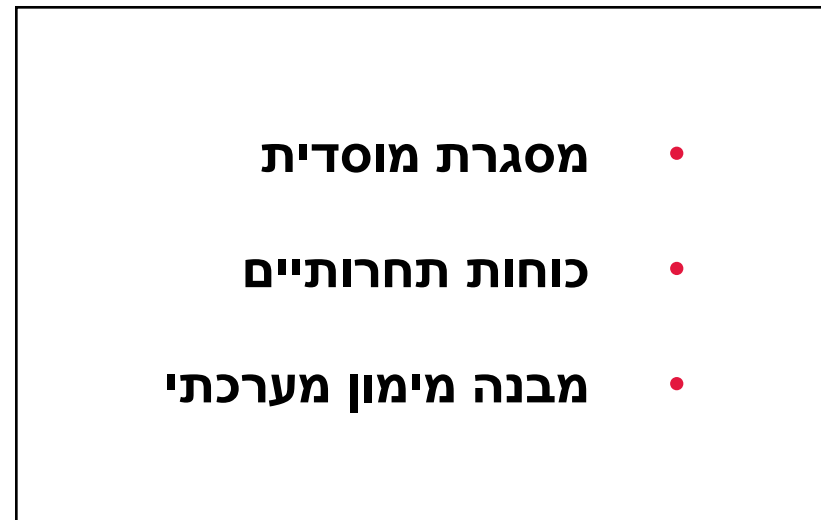
- המתודולוגיה מגבילה את שינויי הדירוג של בנקים כתוצאה ממחזורים כלכליים

- AAA יהיה דירוג אפשרי אך כרוך במאפייני אשראי ורמות הון חזקים בהרבה מאלו שנראו ב- 2007

- הדירוג העצמאי מתבסס על "עוגן" הדירוג (Anchor).
- "עוגן" הדירוג נגזר מהערכת ה- BICRA (Banking Industry Country Risk Analysis) המשוקללת של השווקים בהם פועל הבנק.
- ה"עוגן" מותאם על פי המאפיינים העסקיים והפיננסים הספציפיים של כל בנק.
- מכלול ההתאמות על ה"עוגן" מוביל לדירוג העצמאי הסופי (SACP) של הבנק.
- לבסוף, משקוללת תמיכת מדינה/ קבוצה במקרים הרלוונטיים.

סיכון כלכלי

סיכון ענפי

סיכון כלכלי

- הדירוג הראשוני נקבע על בסיס ה"ציון הכלכלי" בדירוג המדינה (לפני התאמות).

- התאמות בגין:

 - GDP/Capita לא משקף נכונה את מבנה או יציבות הכלכלה.

 - גמישות מדיניות מאקרו כלכלית נמוכה במיוחד.

 - סיכון פוליטי גבוה במיוחד.

Economic Imbalances Score [†] : (1) Expansionary Phase			Residential Housing Prices					
			Change in inflation-adjusted housing prices (%) [*] (see ¶41)					
			Below 2%	2-4%	4-6%	6-8%	8-11%	>11%
Change In Credit	Change in private-sector credit (percentage points of GDP) [†] (see ¶39)	Below 2 pps [§]	1	1	2	2	3	4
		2-3 pps	1	2	2	3	3	4
		3-5 pps	2	2	3	3	4	5
		5-8 pps	2	3	3	4	4	5
		8-14 pps	3	3	4	4	5	6
		>14 pps	4	4	5	5	6	6

- **השפעה מוגבלת**

פרצה בועה (מחירים/ אשראי) ב- 3-5 שנים האחרונות ושלב התיקון קרוב לסיום.

- **השפעה גבוהה**

החלה בועה או משבר בחשבון השוטף לפני 3-5 שנים והכלכלה עדיין בשלב תיקון.

- **השפעה גבוהה מאוד**

לאחרונה פרצה בועה או המדינה חווה משבר בחשבון השוטף ועדיין בשלב התיקון.

- **השפעה גבוהה במיוחד**

בועת מחירים או אשראי קיצונית או משבר בחשבון השוטף ושלב התיקון בעיצומו

(לדוגמא: תיקון מחירים של מעל ל- 50%).

**Table 9
Credit Risk Score**

		Leverage			
		<i>Private sector credit as % of GDP* (see ¶154)</i>			
		Below 75%	75-150%	>150%	
Debt capacity	GDP per capita (USD)* (see ¶154)	>35000	1	2	3
	15000-35000	2	3	4	
	Below 15000	3	4	5	

סיכון ענפי

- **רמת רגולציה ופיקוח חזקה**

הרגולטור שמרני יותר מסטנדרטים בינלאומיים (לרבות קיומו של רגולטור אחד לכל הגופים הפיננסיים או רגולאטורים שונים הפועלים בשיתוף הדוק).

- **רמת רגולציה ופיקוח ממוצעת**

רגולציה דומה לסטנדרטים בינלאומיים (כיסוי רגולאטורי טוב של הסיכונים השונים, אך עדיין קיימים "חורים").

- **רמת רגולציה ופיקוח חלשה**

רגולטור פחות שמרני. רך יותר בהשוואה לסטנדרטים בינלאומיים (קיימים סיכונים אשר אינם מכוסים ע"י הרגולציה).

- **חזק מאוד**

צעדים מניעתיים משמעותיים שננקטו שהקטינו את רגישות המוסדות הפיננסיים למחזורים כלכליים.

- **ממוצע**

ביצועי עבר ממוצעים כפי שבא לידי ביטוי בצורך להזרים הון כדי למנוע כשלי אשראי של מוסדות פיננסיים. זיהוי סיכונים בשלב מוקדם וטיפול מהיר.

- **חלש**

רגולציה חלשה בעבר שבאה לידי ביטוי בצורך בהזרמות כבדות של הממשלה למערכת הבנקאית במשבר האחרון. חוסר זיהוי והתמודדות בזמן עם סיכונים.

- **רמת תאבון סיכון נמוכה מאוד**

רווחיות המערכת הבנקאית יציבה וניתנת לחיזוי, נמוכה במעט מרווחיות סקטורים אחרים באותה כלכלה.

- **רמת תאבון סיכון מוגבלת**

רווחיות המערכת הבנקאית דומה לענפים אחרים בכלכלה המקומית.

- **רמת תאבון סיכון בינונית**

רווחיות המערכת הבנקאית גבוהה במעט מסקטורים אחרים.

- **רמת תאבון סיכון אגרסיבית**

רווחיות המערכת הבנקאית בתקופות צמיחה מואצת גבוהה משמעותית מסקטורים אחרים בכלכלה המקומית

Table 18
System-Wide Funding Score

		Core customer deposits						
		Domestic core customer deposits as % of total domestic loans* (see ¶¶102-104)						
		>100%	90-100%	75-90%	60-75%	40-60%	<40%	
External funding	Net external debt as % of total domestic loans [†] (see ¶¶105-108.)	<0%	1	2	2	3	3	4
		0-10%	2	2	3	3	4	4
		10-20%	2	3	3	4	4	5
		20-30%	3	3	4	4	5	5
		30-40%	3	4	4	5	5	6
		>40%	4	4	5	5	6	6

Adjustment factors leading to improving or worsening the initial risk score by one category each:

הערכת "סיכון התעשייה" (BICRA) וקביעת "עוגן" הדירוג (Rating Anchor)

• ה-BICRA Score משקף את סיכון התעשייה הבנקאית בכל מדינה בסולם של 1-10:

• 1 משקף סיכון התעשייה הבנקאית הנמוך ביותר

• 10 משקף סיכון התעשייה הבנקאית הגבוה ביותר

• 4 סיכון התעשייה הבנקאית בישראל

• הערכת ה-BICRA מתבססת על שני מרכיבים עיקריים:

• סיכון כלכלי: **סיכון פוליטי**, גמישות כלכלית, כוחות של חוסר ש"מ בכלכלה, **סיכון אשראי**

• **סיכון ענפי**: מסגרת מוסדית (רגולציה), תחרות, מקורות מימון.

סיכון כלכלי: 5

- יציבות הכלכלה : ממוצעת
- שווי משקל: ממוצע (תרחיש הבסיס: אין כוחות משמעותיים היוצרים חוסר שווי משקל)
- סיכון אשראי: גבוה , נובע מהריכוזיות האשראי הגבוהה של הסקטור העסקי.

סיכון ענפי: 3

- מסגרת מוסדית: ממוצעת
- כוחות תחרותיים: ממוצעת
- מקורות מימון: סיכון נמוך מהממוצע

עוגן הדירוג הגלובאלי של ישראל הינו bbb

BICRA Matrix

Table 4

Determining A BICRA Group Using Economic Risk And Industry Risk Scores*

	Industry risk									
Economic risk	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	1	1	2	3	3	4				
2	1	2	2	3	4	4	5			
3	2	2	3	3	4	5	5	6		
4	3	3	3	4	4	5	6	7	7	
5	3	4	4	4	5	5	6	7	8	9
6	4	4	5	5	5	6	7	7	8	9
7		5	5	6	6	7	7	8	8	9
8			6	7	7	7	8	8	9	10
9				7	8	8	8	9	9	10
10					9	9	9	10	10	10

*On a scale from 1 to 10, from lowest to highest risk.

Anchor Matrix

Determining The Anchor SACP From Economic Risk And Industry Risk

Industry risk*	Economic risk*									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	a	a	a-	bbb+	bbb+	bbb				
2	a	a-	a-	bbb+	bbb	bbb	bbb-			
3	a-	a-	bbb+	bbb+	bbb	bbb-	bbb-	bb+		
4	bbb+	bbb+	bbb+	bbb	bbb	bbb-	bb+	bb	bb	
5	bbb+	bbb	bbb	bbb	bbb-	bbb-	bb+	bb	bb-	b+
6	bbb	bbb	bbb-	bbb-	bbb-	bb+	bb	bb	bb-	b+
7		bbb-	bbb-	bb+	bb+	bb	bb	bb-	b+	b+
8			bb+	bb	bb	bb	bb-	bb-	b+	b
9				bb	bb-	bb-	b+	b+	b+	b
10					b+	b+	b+	b	b	b-

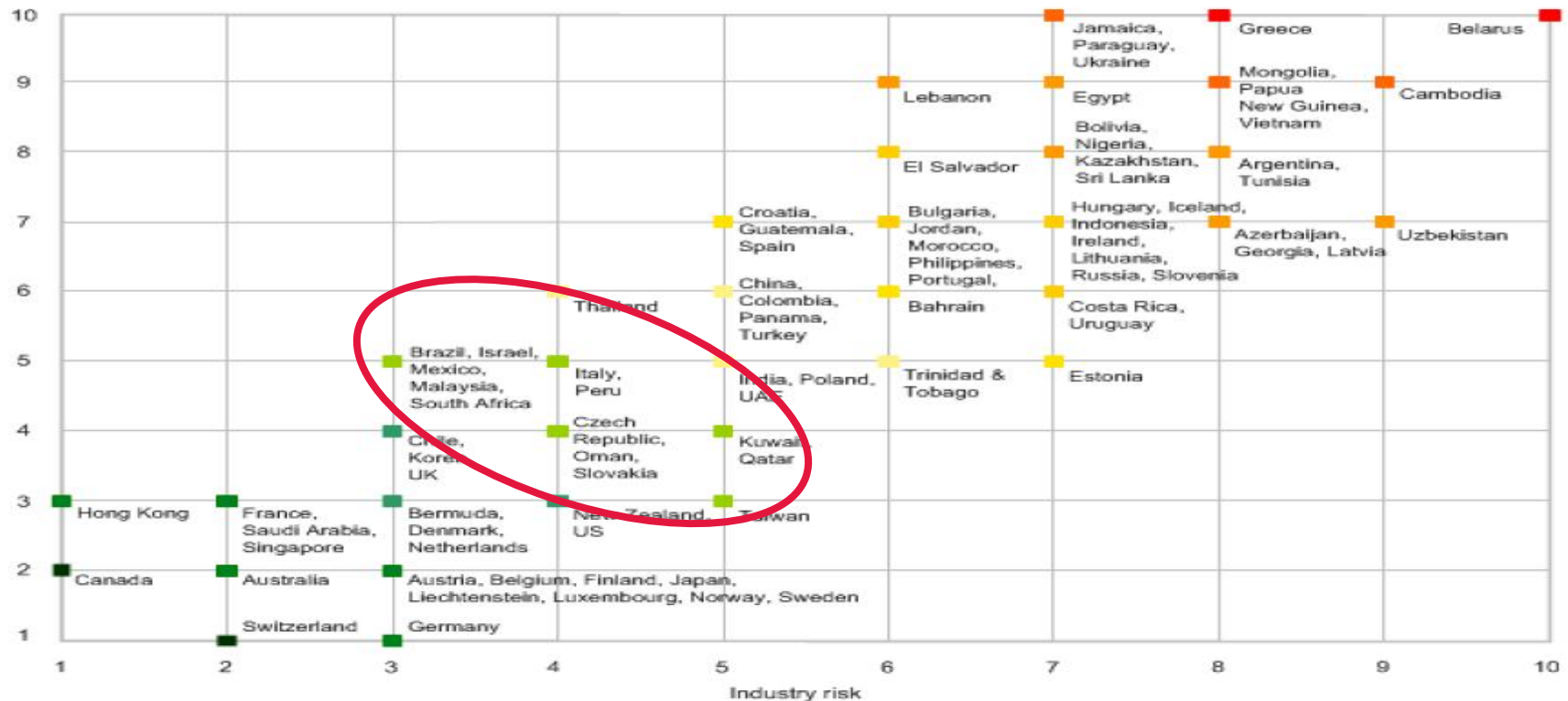
*On a scale from 1-10, lowest to highest risk where economic risk and industry risk scores are rounded to the nearest whole number prior to the application of the table. SACP--Stand-alone credit profile.

Chart 1
BICRA, Economic Risk, And Industry Risk Scores

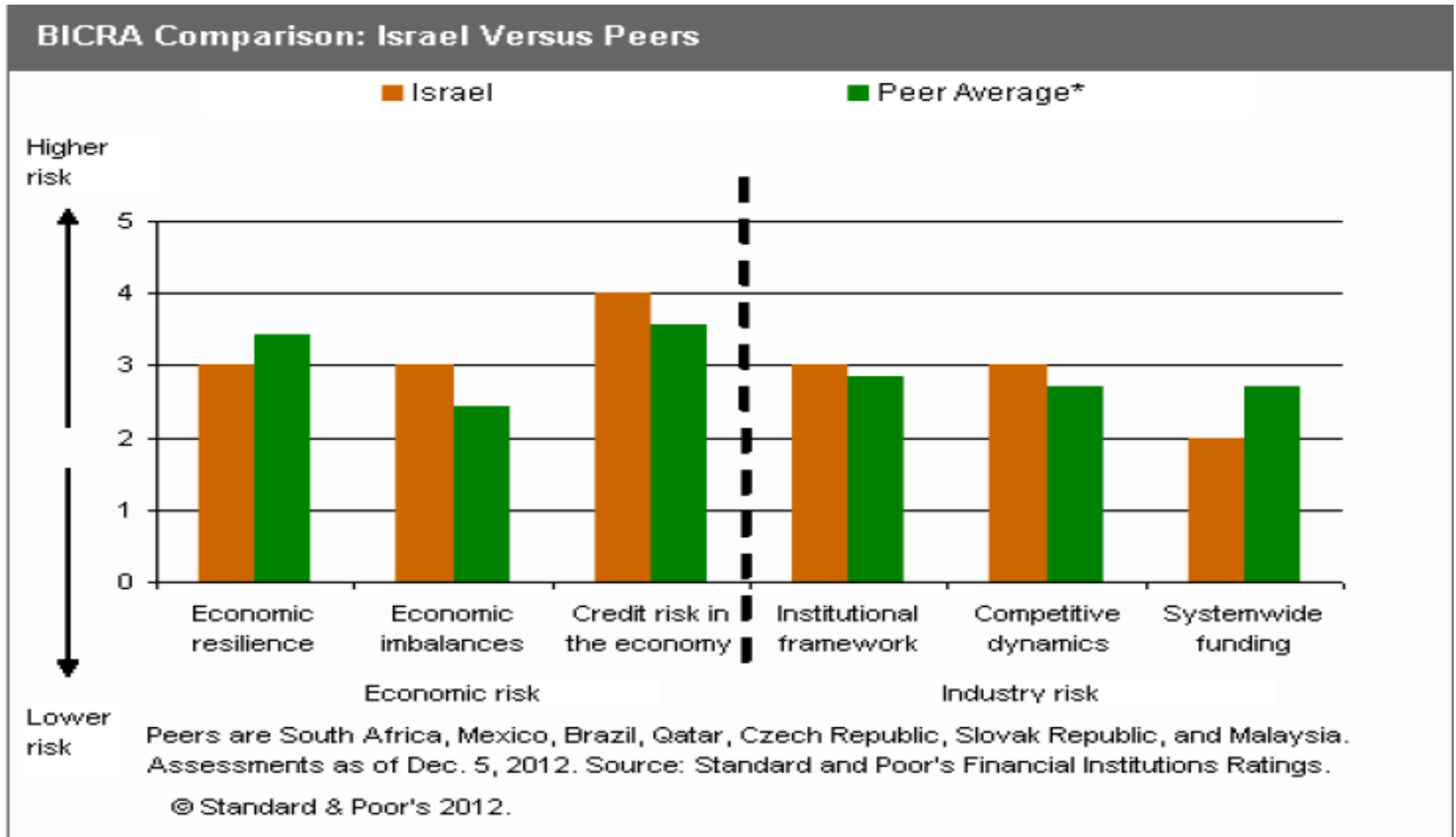
BICRA groups: Lowest to highest risk

Economic risk

© Standard & Poor's 2012.

BICRA Landscape- Jan 2012 Vs Jan 2013

Chart 1
BICRA, Economic Risk, And Industry Risk Scores

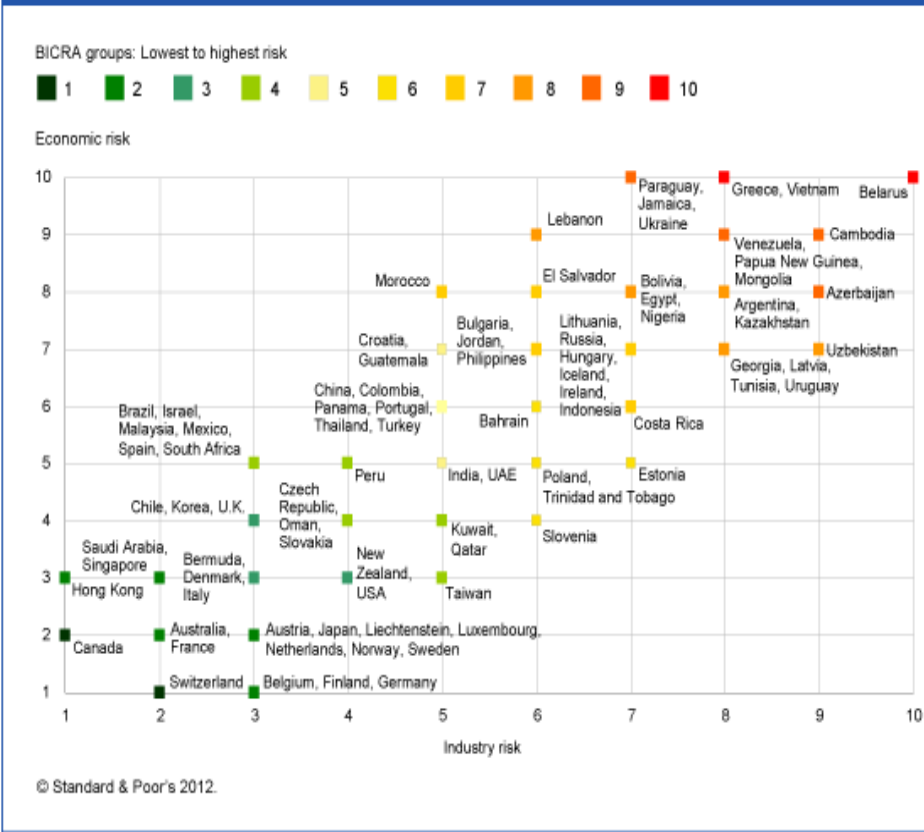
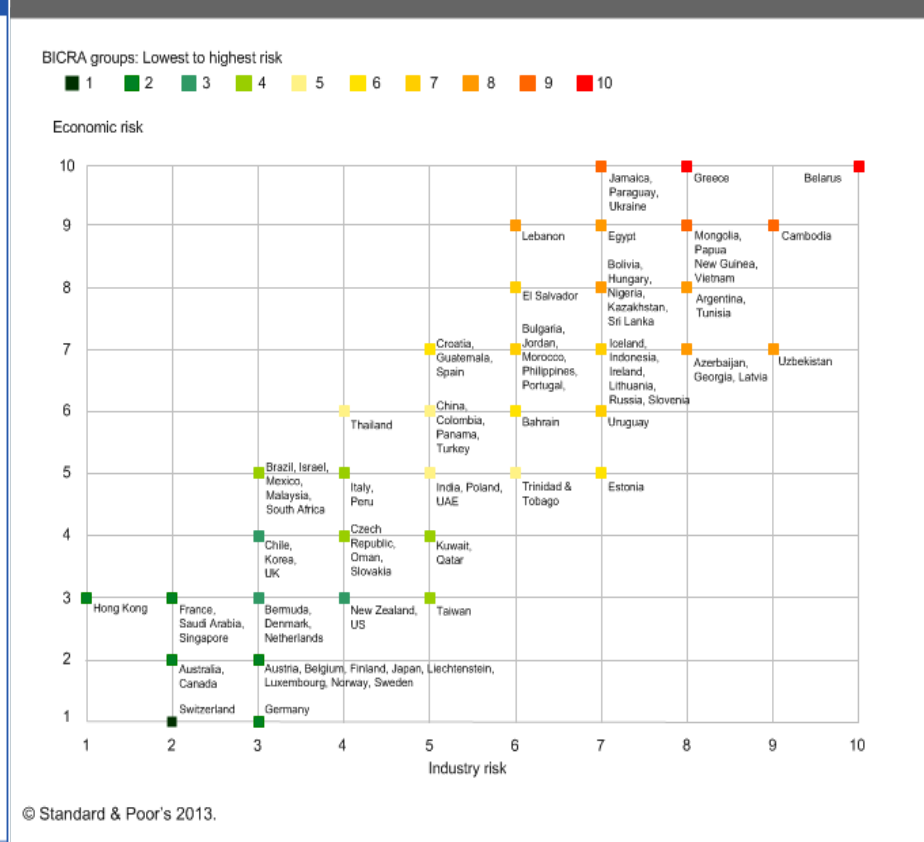

Chart 1
BICRA, Economic Risk, And Industry Risk Scores

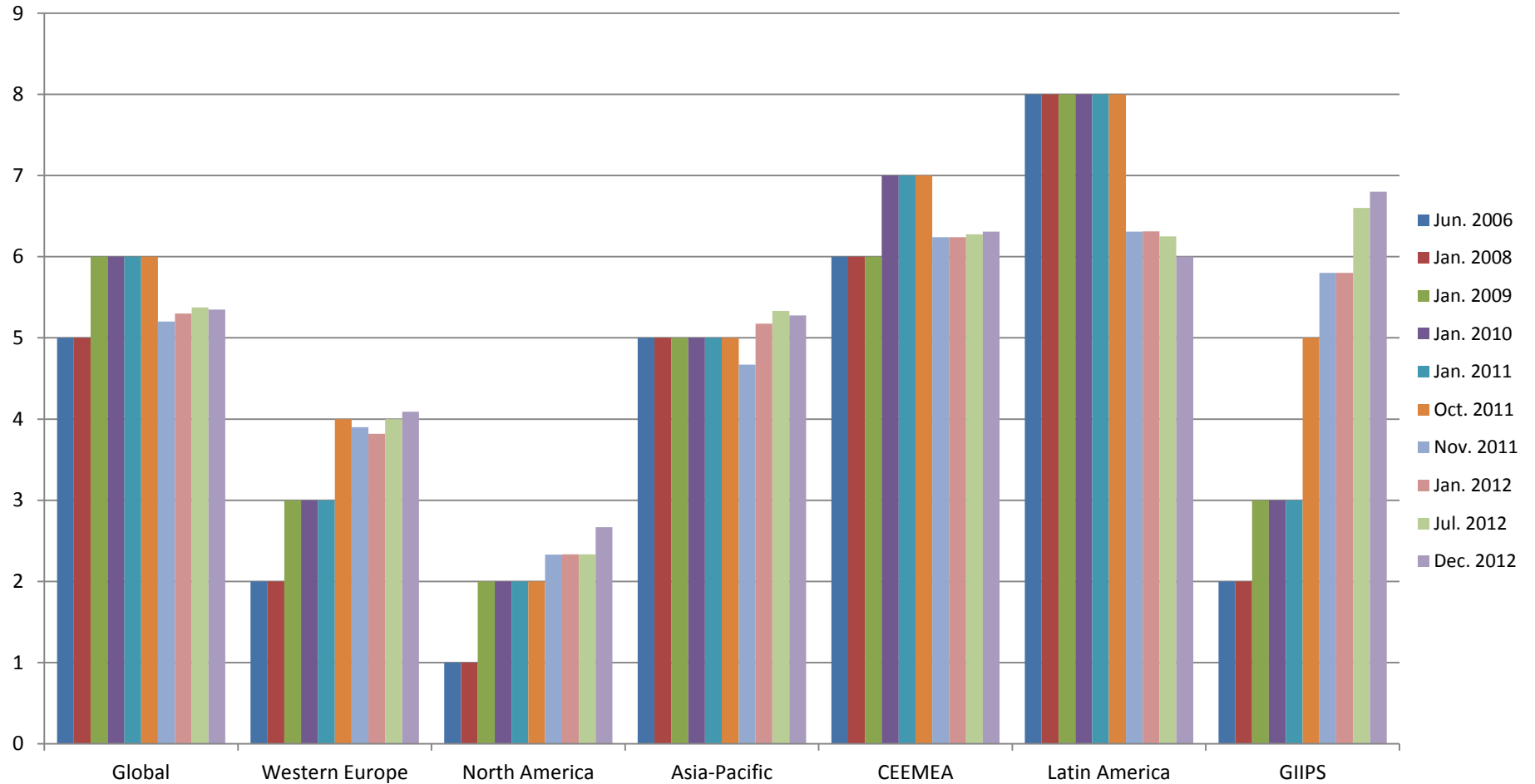

BICRA changes between Dec 2011 and Jan 2013

Region	BICRA	Dec-11			Jan-13			Dec-11 SOV rating	Jan-13 SOV rating
		BICRA group	ER	IR	BICRA group	ER	IR		
CEEMEA	Azerbaijan	9	8	9	8	7	8	BB+/Positive/B	BBB-/Stable/A-3
	Egypt	8	8	7	8	9	7	B+/Negative/B	B-/Negative/B
	Hungary	7	7	7	8	8	7	BB+/Negative/B	BB/Stable/B
	Kazakhstan	8	8	8	8	8	7	BBB+/Stable/A-2	BBB+/Stable/A-2
	Morocco	7	8	5	7	7	6	BBB-/Negative/A-3	BBB-/Negative/A-3
	Poland	5	5	6	5	5	5	A-/Stable/A-2	A-/Stable/A-2
	Slovenia	5	4	6	7	7	7	AA-/Watch Neg/A-1+	A/Watch Neg/A-1
	Tunisia	8	7	8	8	8	8	BBB-/Negative/A-3	BB/Stable/B
Western Europe	Belgium	2	1	3	2	2	3	AA/Negative/A-1+	AA/Negative/A-1+
	Finland	2	1	3	2	2	3	AAA/Watch Neg/A-1+	AAA/Negative/A-1+
	France	2	2	2	2	3	2	AAA/Watch Neg/A-1+	AA+/Negative/A-1+
	Italy	3	3	3	4	5	4	A/Watch Neg/A-1	BBB+/Negative/A-2
	Netherlands	2	2	3	3	3	3	BBB-/Watch Neg/A-1+	BBB-/Negative/A-1+
	Portugal	5	6	5	7	7	6	BBB-/Watch Neg/A-3	BB/Negative/B
	Spain	4	5	3	6	7	5	AA-/Watch Neg/A-1+	BBB-/Negative/A-3
North America	Canada	1	2	1	2	2	2	AAA/Stable/A-1+	AAA/Stable/A-1+
Asia Pacific	Thailand	5	6	5	5	6	4	BBB+/Stable/A-2	BBB+/Stable/A-2
	Vietnam	10	10	8	9	9	8	BB-/Negative/B	BB-/Stable/B
Latin America	Uruguay	8	7	8	7	6	7	BB+/Stable/B	BBB-/Stable/A-3

Average BICRA scores by region

Changes to Nonweighted Average BICRA Scores Globally and by Region

ניתוח המאפיינים הספציפיים של הבנק:

- מעמד עסקי : השוואה לבנקים בעלי אותו סיכון ענפי (גרמניה, שבדיה, איטליה, דנמרק..)
- רוחיות והון: השוואה לכל הבנקים בעולם.
- פרופיל סיכון: השוואה לבנקים בעלי אותו סיכון כלכלי (דרום אפריקה, פולין, מקסיקו, פרו, ספרד...)
- מימון ונזילות: מימון- השוואה לכל הבנקים בשוק המקומי, נזילות- השוואה גלובאלית.

מעמד עסקי:

- יציבות עסקית: יציבות או שברירות של המותג הבנקאי; פרמטרים: יציבות הכנסות, נתח שוק ופרופיל בסיס הלקוחות.
- ריכוזיות/ פיזור: הריכוזיות / פיזור של הפעילות העסקית; התרומה של קווי עסקים שונים ואזורים גיאוגרפיים לרווחים.
- ניהול ואסטרטגיה: איכות ההנהלה, אסטרטגיה וממשל תאגידי.

ישראל:

- להערכתנו, לשני הבנקים הגדולים מעמד עסקי חזק (+1), מעמד חזק בשוק המקומי מפצה חלקית על העדר פיזור גלובאלי.
- לשלושת הקבוצות הנוספות, להערכתנו, מעמד הולם (נטרלי ל"לעוגן").

הכנסות ורווחיות:

- מודד את היכולת של הבנק לספוג הפסדים במהלך עסקים שוטף.
- עמידה בדרישות הון רגולטוריות.
- יחס הון מותאם סיכון עתידי (על בסיס המודל הפנימי של S&P).
- איכות ההכנסות וההון - הכנסות ליבה / הכנסות תנועתיות, מכשירים מורכבים בהון ועוד.
- קיבולת הכנסות - יכולת ספיגת הפסדי אשראי במחזורים כלכליים משתנים.

רווחיות והון המערכת הבנקאית בישראל: להערכתנו בינוניים (-1) בלבד בהשוואה גלובאלית

קיבולת הכנסות: $1\% >$

יחסי הון: 5%-7%

פרופיל סיכון:

- קצב צמיחה ושינויים בפרופיל החשיפות.
- ההשפעה של ריכוזיות/פיזור (אשראי).
- רמת מורכבות בהשוואה למתחרים.
- סיכונים שאינם גלומים ב- RACF (כגון: יחס כיסוי חובות בעייתיים, סיכון אשראי בגין הלואות במט"ח)
- היסטורית ביצועים בהשוואה לתעשייה.

פרופיל הסיכון בישראל: להערכתנו הולם לרוב הבנקים בישראל (נטרלי לדירוג)

מימון ונזילות:

- משקף כיצד הבנק מממן את הפעילות השוטפת, רגישות לאמון וההשפעה על יכולת הבנק לשמר נפח פעילות עסקית בתנאי לחץ.
- מימון: העוצמה והיציבות של מקורות המימון של הבנק בהשוואה לפרופיל התעשייה המקומית.
- נזילות: יכולת הבנק לנהל את הנזילות שלו בתנאי שוק קשים והיכולת שלו לשרוד בתנאים כאלו ע"פ תקופה. הניתוח הוא אבסולוטי ובהשוואה גלובלית.

מימון ונזילות בישראל: להערכתנו רמה הולמת ואינה מהווה מגבלה לדירוג בבנקים הגדולים

Ratings Score Snapshot	
Issuer Credit Rating	BBB+/Stable/A-2
SACP	bbb
Anchor	bbb
Business Position	Strong (+1)
Capital and Earnings	Moderate (-1)
Risk Position	Adequate (0)
Funding and Liquidity	Adequate (0)
Support	1
GRE Support	0
Group Support	0
Sovereign Support	1
Additional Factors	0

דירוגי חמשת הקבוצות			
דירוג מקומי	דירוג גלובאלי		
NSR	ICR	SACP	
ilAA+/Stb	BBB+/Stb	bbb	הפועלים
ilAA+/Stb	BBB+/Stb	bbb	לאומי
ilAA-/Stb	BBB-/Stb	bb+	דיסקונט
ilAA+/Stb			מזרחי
ilAA/Stb			הבינלאומי

- קשר חזק בין דירוגי הבנקים לדירוגי המדינות.
- הדירוג לתעשייה הבנקאית בישראל (4) נותר יציב לעומת ירידות רבות בשווקים הגלובאליים.
- סיכונים עיקריים: סיכון פוליטי וריכוזיות אשראי גבוהה.
- להערכתנו, רמת ההון והרווחיות של הבנקים בישראל בינונית, בהשוואה גלובאלית, אך תומכת ברמות הדירוג הנוכחיות; תווך בינונית בטווח הבינוני.
- ישום בזל 3 יחזק את בסיס ההון של הבנקים.
- 2013- לחץ על רווחיות הבנקים ב- 2013 בשל סביבת ריבית הנמוכה המשפיעה על המרווחים והסיכוי לגידול בהפסדי אשראי (עסקי, משכנתאות); ימשיך המיקוד בהתייעלות.
- אנו רואים את מדינת ישראל כתומכת במערכת הבנקאות במידת הצורך => הבנקים הגדולים נהנים מתמיכת מדינה בדירוג מעבר לדירוג העצמאי.

STANDARD & POOR'S MAALOT

www.maalot.co.il

Copyright © 2012 by Standard & Poor's Financial Services LLC. All rights reserved.

No content (including ratings, credit-related analyses and data, model, software or other application or output therefrom) or any part thereof (Content) may be modified, reverse engineered, reproduced or distributed in any form by any means, or stored in a database or retrieval system, without the prior written permission of Standard & Poor's Financial Services LLC or its affiliates (collectively, S&P). The Content shall not be used for any unlawful or unauthorized purposes. S&P and any third-party providers, as well as their directors, officers, shareholders, employees or agents (collectively S&P Parties) do not guarantee the accuracy, completeness, timeliness or availability of the Content. S&P Parties are not responsible for any errors or omissions (negligent or otherwise), regardless of the cause, for the results obtained from the use of the Content, or for the security or maintenance of any data input by the user. The Content is provided on an "as is" basis. S&P PARTIES DISCLAIM ANY AND ALL EXPRESS OR IMPLIED WARRANTIES, INCLUDING, BUT NOT LIMITED TO, ANY WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR A PARTICULAR PURPOSE OR USE, FREEDOM FROM BUGS, SOFTWARE ERRORS OR DEFECTS, THAT THE CONTENT'S FUNCTIONING WILL BE UNINTERRUPTED OR THAT THE CONTENT WILL OPERATE WITH ANY SOFTWARE OR HARDWARE CONFIGURATION. In no event shall S&P Parties be liable to any party for any direct, indirect, incidental, exemplary, compensatory, punitive, special or consequential damages, costs, expenses, legal fees, or losses (including, without limitation, lost income or lost profits and opportunity costs or losses caused by negligence) in connection with any use of the Content even if advised of the possibility of such damages.

Credit-related and other analyses, including ratings, and statements in the Content are statements of opinion as of the date they are expressed and not statements of fact. S&P's opinions, analyses and rating acknowledgment decisions (described below) are not recommendations to purchase, hold, or sell any securities or to make any investment decisions, and do not address the suitability of any security. S&P assumes no obligation to update the Content following publication in any form or format. The Content should not be relied on and is not a substitute for the skill, judgment and experience of the user, its management, employees, advisors and/or clients when making investment and other business decisions. S&P does not act as a fiduciary or an investment advisor except where registered as such. While S&P has obtained information from sources it believes to be reliable, S&P does not perform an audit and undertakes no duty of due diligence or independent verification of any information it receives.

To the extent that regulatory authorities allow a rating agency to acknowledge in one jurisdiction a rating issued in another jurisdiction for certain regulatory purposes, S&P reserves the right to assign, withdraw or suspend such acknowledgement at any time and in its sole discretion. S&P Parties disclaim any duty whatsoever arising out of the assignment, withdrawal or suspension of an acknowledgment as well as any liability for any damage alleged to have been suffered on account thereof.

S&P keeps certain activities of its business units separate from each other in order to preserve the independence and objectivity of their respective activities. As a result, certain business units of S&P may have information that is not available to other S&P business units. S&P has established policies and procedures to maintain the confidentiality of certain non-public information received in connection with each analytical process.

S&P may receive compensation for its ratings and certain analyses, normally from issuers or underwriters of securities or from obligors. S&P reserves the right to disseminate its opinions and analyses. S&P's public ratings and analyses are made available on its Web sites, www.standardandpoors.com (free of charge), and www.ratingsdirect.com and www.globalcreditportal.com (subscription), and may be distributed through other means, including via S&P publications and third-party redistributors. Additional information about our ratings fees is available at www.standardandpoors.com/usratingsfees.

STANDARD & POOR'S, S&P, GLOBAL CREDIT PORTAL and RATINGSDIRECT are registered trademarks of Standard & Poor's Financial Services LLC.